

[Martin Sørensen (Peterslund).]

paa Grundlag af Forsikringsprincippet, hvorefter man kunde stifte billige Laan, dels til Erstatning af de dyre Laan, Landmændene har nu, dels som Hjælp til de unge Landmænd, der staar over for at skulle købe Ejendom.

Jeg skal tillade mig at anbefale det foreliggende Lovforslag til Vedtagelse i det høje Landsting.

Indenrigsministeren (Bertel Dahlgaard):

Jeg takker for den velvillige Modtagelse, Lovforslaget har faaet fra alle Sider. Det ærede 5te Medlem for 6te Kreds (Nielsen Mann) antydede, at hans Partis Tilslutning eventuelt vilde være betinget af, at § 3 gik ud. Jeg kan godt med det samme sige, at hvis det skete, blev der ikke noget ud af Genaabningen af Hypotekforeningens Udlaansvirksomhed. Det er ganske givet. Det er jo nemlig ikke saaledes, som det ærede Medlem syntes at tro, at det at aabne en Serie i et Kreditinstitut, og navnlig i et Kreditinstitut som dette, alene er afhængigt af, at jeg siger: Nu skal der aabnes, saa aabnes der, og saa er det hele i Orden. Nej, Aabning af en saadan ny Serie maa omgærdes paa mange Maader, for at en Udlaansvirksomhed paa rimelige Vilkaar skal kunne lykkes. Hvis man her startede en ny Serie uden nogen anden Sikkerhed end den, de første Panter kunde yde, er det indlysende, at en saadan Genaabning slet ikke vilde lykkes. Det vil sikkert alle være enige i, idet hele vor Realkreditlovgivning hviler paa, at der ved Aabningen af en ny Serie skabes en vis Sikkerhed i Tilknytning til tidligere Serier. Det er heller ikke saadan, at den gamle Forening ikke i sig selv er interesseret i, at en saadan ny Laanvirksomhed optages. Det er den, om jeg saa maa sige, rent administrationsmæssigt, for det er klart, at hvis Foreningen fortsætter som en døende Forening, kan det Administrationsapparat, der altid maa være i en saadan Forening, ikke udnyttes fuldt ud. Det vil sige, at Administrationen bliver for dyr i en døende Forening. Den Fordel er der i hvert Fald for Foreningen som saadan ved, at en ny Laanvirksomhed optages, at der sker en fornuftig Udnyttelse af den Administration, en saadan Forening har.

Som det allerede er nævnt af ærede foregaaende Talere, er den almindelige Fremgangsmaade, naar en ny Serie skal aabnes, at den foregaaende Serie hæfter i en vis Tid for Laanene i den nye Serie. Hvis vi tager § 3 ud, er der ikke nogen fornuftig Mening forbundet med at vedtage Lovforslaget,

for saa vil jeg ikke være i Stand til paa forsvarligt Grundlag at aabne en ny Serie.

Det ærede 5te Medlem for 6te Kreds (Nielsen Mann) spurgte om Foreningens Stilling til det, jeg her foreslaar. Jeg skal gerne oplyse, at denne Genaabning under Forudsætning af Gennemførelsen af nærværende Lovforslag og Vedtagelsen af Statutter, som har været forelagt Foreningens Ledelse, er tiltraadt enstemmigt af Foreningens Bestyrelse — altsaa baade Repræsentanter for Laantagere og Obligationsejere — og vedtaget i Repræsentantskabet med 12 Stemmer mod 7. Den Motivering, de 7 har givet for ikke at tiltræde, er mig ikke bekendt, saa jeg ved ikke, om det er Spørgsmaalet om § 3, der har spillet nogen Rolle.

I øvrigt er det klart, at hvis Landstinget maatte beslutte at nedsætte et Udvalg, er jeg villig til at give alle de Oplysninger, som foreligger for mig vedrørende denne Sag.

Det ærede 5te Medlem for 6te Kreds talte om Genaabningen for Laan i Landejendomme, som om dette var noget, man ordnede med et Pennestrøg. Jeg vil gøre opmærksom paa, at i de to Hypotekforeninger, vi har her i Landet, hvor der formelt er Adgang til at optage Laan i Landejendomme, har der til Trods herfor praktisk taget ingen Udlaansvirksomhed været i de senere Aar. Den ene har overhovedet ingen Udlaan haft, saa vidt jeg husker, i de sidste 5 Aar. Den anden har i i alt 6 Aar haft 250 Udlaan. Det viser jo, at det er overordentlig problematisk, om der i dette Øjeblik er Grundlag for en Hypotekudlaansvirksomhed for Landejendomme. Jeg forstaar godt Baggrunden for det ærede Medlems Bemærkninger. Naar et Lovforslag som dette kommer til Behandling, kommer der altid et vist Antal Mennesker og siger: Nu maa vi hurtigst muligt have Lejlighed til at laane. Saadan er der sikkert ogsaa kommet jyske Landmænd til det ærede Medlem og har sagt: Nu maa I sørge for, at vi hurtigst muligt kan faa Adgang til at laane. Men jeg vil saa indtrængende, som jeg kan, advare imod, at vi behandler hele dette Spørgsmaal letsindigt. Jeg har under det Arbejde, jeg har udført med Jydsk Landhypothekforening, set saa meget, at man i hvert Fald ikke faar mig til at handle letsindigt paa det Omraade. Spørgsmaalet, om der paa et givet Tidspunkt skal genaabnes for Laanydelse i Landejendomme i Jydsk Landhypothekforening, maa afgøres paa hvert givet Tidspunkt ud fra det foreliggende Grundlag og ud fra Spørgsmaalet,